Anul II, No. 61 Un leu exemplaru pagini Iunie 1922.

Universitatea Regală Cluj

CULTURA POPORULUI

FOAE DE CULTURĂ ŞI DE EDUCAŢIE CETĂŢENEASCĂ
A SOCIETĂŢII „CULTURA POPORULUI"

ABONAMENTE ANUALE:
pentru săteni . . . . . 30 lei
„ autorităţi . . . . . 60 lei
„ Intreprinderi financiare . . . 100 lei

APARE ÎN FIE-CARE DUMINECĂ

REDACŢIA: Telefon No. 405 ADMINISTRAŢIA: Telef. No. 186

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA:
Strada Memorandului No. 21, în Sala Reduta

Calendarul Săptămânei pe luna Iunie

CATOLIC			ORTODOX	
26	Luni	Ioan şi Paul	13	M Achilina
27	Marţi	Ladisiau	14	P. Eliseu
28	Mercuri	Leon Papa	15	P. Amoş
29	Joi	Petru şi Pav.	16	M. Thon
30	Vineri	Com. Apost.	17	M. Emanoil
1	Sâmbătă	Teobald	18	M. Leontie
2	Duminică	Cerc. Mariei	19	A. Iuda D.

DUMITRU CANTEMIR (1673-1723)

El a fost domnitor în Moldova acum două sute şi ceva de ani. Ca şi Miron Costin şi Niculae Costin, despre care am scris, el este un *cronicar*, adică un istoric sau un povestitor al neamului nostru Dar el a fost cel mai învăţat dintre toţi aceştia, deşi graiul lui este mai puţin înţeles, după cum Niculae Costin are mai multă carte decât tatăl său, însă nu o aşa de mare frumuseţă în vorbă. Ştia numeroase limbi, şi a fost atât de învăţat, în cât s'a dus vestea în străinătate.

Printre cărţile scrise de el, sunt: *Diavolul sau Gâlceava Inţeleptului cu Lumea sau Giudeţul Sufletului cu Trupul.* şi *Hronicul vechimii Romano-Moldo-Valachilor.*

In *Giudeţul Sufletului cu Trupul,* Dumitru Cantemir ne spune că lumea aceasta este făcută de Dumnezeu şi împărţită în două: una trupească şi trecătoare, iar alta sufletească şi neperitoare; şi datoria noastră este să ne gândim a ne folosi de cele trupeşti numai spre mărirea celor sufleteşti. Dar el a scris această carte pentru ca să-şi înveţe neamul său românesc cum să se poarte în lume spre a-i fi acestui neam bine, Căci el avea o mare dragoste de ţară şi de naţia lui. Şi el dorea ca Românii să nu se îndepărteze dela credinţa strămoşească, precum ei niciodată nu s'au îndepărtat, Numai aşa această ţara va fi fericită şi se va înălţa în slava către Dumnezeu.

Mai ales de stăruinţa acestei credinţi strămoşeşti ne vorbeşte el în *Hronicul,* Românii din Dacia, care sunt Moldovenii, Muntenii şi Ardelenii, zice el, sunt din neamul lor hireşi Romanii dela Italia, de Traian împăratul aduşi. Şi Românii au locuit neţurmat în Dacia, precum până astăzi locuesc. Iar ale noastre ţări, cu ajutorul lui Dumnezeu, măcar că supuse şi ascultarea sub monarchii turceşti, însă nici stăpânirea, nici libertatea lor n'au lăsat, că după multe sângeroase şi româneşti răsboaie, niciodată piciorul din hotarele lor nu şi-au scos, ci înfipţi şi nezmulşi au rămas; că. deşi împăraţiei Turcului bani a da obligaţi sunt, însă bisericele, legea, judecăţile, obiceele nesmintite şi nebetejite şi le-au păzit.

Aşa ne scrie Dumitru Cantemir că au fost părinţii noştri. Deaceea noi avem astăzi o Românie atât de frumoasă. Şi numai aşa noi o putem păstra şi face ca să fie tot mai binecuvântată de Dumnezeu. Să ţinem la legea strămoşească.

MARIN ŞTEFĂNESCU
Profesor la Universitatea din Cluj

Moartea lui Tache Ionescu

La Roma a murit zilele acestea cunoscutul om politic Tache Ionescu.

Fost preşedinte de consiliu în ultimul timp şi bun prieten cu multe personalităţi politice din lume, el pleacă dintre noi, când era încă plin de putere.

Moartea lui neaşteptată ne întristează pe toţi, căci a contribuit atât de mult prin munca lui, prin sufletu-i plin de credinţă—la susţinerea patriotismului în zilele de grea cumpănă ale răsboiului, şi la prietenia noastră cu aliaţii.

Aducem cinste memoriei lui.

Consiliu de miniştri

La 19 Iunie s'au deschis camerile din Bucureşti şi vor ţinea şedinţe cel puţin trei zile. Despre cele hotărâte vom da de ştire în numărul viitor. Intr'aceia consiliul de miniştri (sfatul tuturor miniştrilor) a ţinut o şedinţă, în care au hotărât următoarele:

Parlamentul (camerile) vor vota o lege, prin care guvernul va fi împuternicit să încheie o convenţie (înţelegere) cu bancheri din Anglia şi Franţa pentru consolidarea bonurilor de tezaur. In timpul războiului adică ţara noastră a împrumutat sume mari de bani de la Anglia şi Franţa, America şi Italia. Pentru aceşti bani a dat un fel de zapisuri (obligaţiuni) numite **bonuri de tezar,** *după cari trebuiau plătite şi dobânzi. La început a plătit ţara noastră şi dobânzile, dar după ce valoarea leului nostru (valuta) a scăzut foarte mult, nu am mai putut plăti. Lucrul acesta a făcut să scadă şi mai mult valuta noastră. De aceea ministrul nostru de finanţe, d. Vintilă Brătianu, s'a dus în străinătate şi s'a înţeles cu băncile cele mari, ca să se facă alte bonuri şi să plătim dobânzi potrivite. Pentru aceasta trebue să voteze camerile noastre o lege.*

Tot în sesiunea (timpul) acesta a camerilor trebue să se schimbe şi **legea drumurilor** *din Transilvania şi Bucovina. Darea drumurilor din aceste două provincii e atât de mică, încât nu ajunge de loc ca să se repareze şoselele (drumurilor de ţară). Ea trebue deci mărită, ceece e spre folosul tuturor.*

Fiind speranţă de o recoltă foarte bună, guvernul a hotărât ca **exportul cerealelor să fie liber,** *numai grâul, secara şi făina din ele nu, pentru ca să rămână destul pentru ţara noastră. Căci grâu nu s'a sămănat atât de mult, ca în anii dinainte de războiu. Dar înlăuntrul ţării, comerciul cu grâu şi cu săcară va fi pe deplin liber, aşa că oricine poate vinde şi cumpăra cât vrea. Dacă cucuruzul (porumbul, popuşoiul) va da recolta aşteptată, şi el va fi liber la export*

Ceice vând altfel de ceriale, adică orz, ovăz, poate şi porumb, în străinătate, vor plăti taxe vamale de export. Din taxele acestea, statul va da o parte la agricultorii cari au produs grâu şi secară ca să fie despăgubiţi pentru că ei nu pot vinde în străinătate, cu preţuri mai mari decât cele din ţară, grâul şi secara lor.

Se va schimba şi **legea agrară,** *adică cea de împroprietărirea ţăranilor din Ardeal, făcându-se mai simplă, pentruca să se poată face lucrările mai iute.*

MĂCIEŞUL

E o poveste din vechime care spune, că măcieşul ce nu va face nici o floare primăvara, nu va mai înflori, nici-odată; ci se va usca şi apoi va fi doborât de vânturi pentru a putrezi în pământ, astfel răsplătindu-se de seva ce i-a dat-o pământul...

După cum ştim cu toţii, măcieşul e un fel de copac spinos, cu lemnul noduros şi care face fructe amărui şi necăutate de nimeni...

Măcieşul ca ori ce pom sămănat de mâna lui Dumnezeu, pentru ca să crească, pentru ca să se bucure de lumina soarelui, pentru ca să-l mângâe vânturile primăverii, are şi el nevoe de un petec de ţarină.

Dar cum în ţarină se cultivă pomi cu fructe bune, legume şi grâne pentru folosul, pentru înfruptarea omului, măcieşul ca un netrebnic e alungat de pretutindeni. La ce bun să umbrească pământul?

Nici nu creşte mare pentru lemne de foc, nici nu face roade bune măcar pentru hrana porcilor...

Nu-i mai rămâne pentru viaţă decât paraginile cele mai seci, paraginile cele mai uitate de oameni.

Acolo, la un loc cu alţi mărăcini, la un loc cu fraţii lui, porumbii, perinarii, aceştia chiar mai puţin huliţi decât el, răsărit dintr' un grăunte mic, îşi adânceşte viţele, şi îşi înalţă crengile încâlcite, trist parcă totdeauna de soarta ce i-a hărăzito cel de sus.

Şi totuşi, dacă pentru oameni nu e de nici-un bine, pentru vieţuirea lui, pentru seva ce-o soarbe din peptul pământului, aduce prinosul lui umil, la podoaba măreaţă a naturii.

Astfel primăvara, din mugurii deşi-verzui şi mărunţi ca vârfuri de ace, îşi desface buclele de flori albe.

Şi astfel, în paragina verde ca lanul de grâu înspicat, în paragina cu ciulini şi brusturi cu mătrăgună şi păpădie, măcieşul pare un stol mare de fluturi, poposit sub soarele de amează, ori ca un nor alb, pufos, coborât din câmpia văsduhului.

Şi când ne apropiem de el vedem stoluri de păsărele ce piscuesc şi se joacă vesele rotindu-se în juru-i şi ascunzându-se sub maldăre de flori.

Totul e armonios ca un cântec şi cerul parcă se bucură de darul curat pe care măcieşul îl dă celui ce i-a aruncat sămânţa pe pământ.

Buchet alb încărcat cu lumină, măcieşul înflorit, dă tot ce trebue să dee pentru viaţa lui, şi natura îl binecuvintează, adăpându-l cu sevă pentru alte primăveri.

Iar atunci când nu va face nici o floare—după povestea din vechime—e sămn că trebue să moară.

G. TALAZ

CRONICA EXTERNĂ

Din Rusia

Din grozăveniile Rusiei. In camera (dieta, duma) franceză, prim-ministrul francez Poincaré a citit o telegramă primită de Crucea roşie. In telegramă se spune, că într'o parte mare a Rusiei, locuitorii sunt siliţi să mănânce copii morţi. Se mai spune, că în multe ţinuturi ruseşti, partea cea mai mare a populaţiunii mănâncă balegă de cai.

In unele ţinuturi bântuite de foamete s'au molipsit de răpciugă o mulţime de copii. Autorităţile bolşevice, în loe să caute de lecuire, au împuşcat 120 copii atinşi de această boală, ca să nu se molipsească, chipurile, şi alţii.

Din Rusia de miazăzi, Crimeia (Crâm) şi părţile Odesei, oamenii pleacă pe capete de groaza foamei şi a stăpânirii bolşevice a lui Racovsky. La Varna, care e un port (oraş lâugă mare) al Bulgariei la Marea Neagră au sosit câteva sute de familii, unele în bărci mici, altele în corăbii cu pânze. Mulţi dintre aceşti refugiaţi s'au înecat; alţii au murit de foame, de sete, de tifos (lingoare) şi au fost aruncaţi în mare. Câţiva refugiaţi erau numai în pantaloni de baie, căci fugiseră de pe malul mării unde se scăldau. Numai aşa au putut să scape de sub supravegherea autorităţilor bolşevice, cari nu lasă pe nimeni să plece din Rusia.

Mizeriile bolşevicilor. In loc să vadă, cum ar putea stăvili foametea; în loc să înceteze cu uciderea fără milă a locuitorilor cari nu li se închină lor, autorităţile bolşevice cearcă mereu să prostească lumea din ţările vecine mai ales de la noi. Dar nicăiri nu isbutesc, şi mai puţin la noi, unde nu găsesc pentru ideile lor criminale decât jidanii şi câţiva români ticăloşi, rari îşi vând sufletul pe bani. Nu de mult s'au prins în Basarabia din aviatori bolşevici cari au venit din Rusia cu un aeroplan plin de tipărituri cuprinzând îndemnuri la rele. In Galati a fost prins un alt ticălos de felul acesta.

(contin. în pag. II

CÂNILE

de TRAIAN A. DUMBRAVĂ
Invățător în Mănăstur, Cluj

Un câne care odată
Mai cu păreri de rău,
Cu soarta 'mpăcată
Rătăcea'n drumul său...

A fost oprit în calea
Sa fără de țintă,
— In cărare spre valea
Cu iasomii și mintă

A fost luat în brațe
Și gugulit cu drag,
Iar noua sa via ă
Ia stat de-acum în prag

Cu buna lui stăpână
Adese la plimbări,
Prin zările de lună
Mergea din seri în seri

In firea sa câneasică
Cânile s'a gândit,
Să n'o mai părăsască
Ș'astfeli s'a hotărât.

Nu peste vreme multă
Stăpâna la lăsat,
Iar cânile să'ncruntă
Și brațul i-a mușcat...

De ce în lunca largă
Să fiu batjocorit?
Stăpâna ori m'aleargă?
— Doar Ea m'a gugulit!

Eu știu, văd c'am mușcat'o
Păcatul meu câneș,
Durerea'm arătat'o
Iubirea so'noesc...

. . . . . .

Stăpâna'i vinovată,
Ea astfel l'a tratat,
Cânile nici odată
N'u mușcă la'ntâmplat!

. . . . . .

Când cânile stăpânul și-a mușcat,
De bună seamă rău a fost tratat!...

Bolșevicii nu se mulțumesc cu atâta. *Cicerin*, care e ministrul lor de externe, a plăsmuit niște hârtii, din cari s'ar fi putut vedea că primul ministrul nostru ar fi încheiat o convenție cu Wranghel generalul rus care a luptat anul trecut contra bolșevicilor, dar a fost bătut. După această convenție, țara noastră s'ar fi obligat să ajute pe Wranghel cu bani și arme contra bolșevicilor. Aceste acte false le-a prezentat Cicerin la conferința din Genova. Ne-a fost ușor să dovedim, că sunt mincinoase, mai ales că d-l Brătianu nici nu era ministru anul trecut. Se înțelege, că Cicerin a rămas de rușine ca și ciocoii Ungurilor, cari umblă prin Paris și Londra cu tot felul de minciuni împotriva noastră.

Dreptatea bolșevicilor. In contra socialiștilor-democrați din Rusia bolvevicii au pornit proces pentru că aceia nu vor să țină cu ei. Nimeni nu a cutezat să le ia apărarea, așa că au venit niște avocați din Belgia și Germania să-i apere, Bolșevicii își bat joc de ei și nu-i lasă de loc să vorbească. Așa înțeleg bolșevicii, adecă comuniștii dreptatea pentru toți: pe cei ce nu sunt de părerea lor să-i omoare! Dacă am fi drepți, și noi ar trebui să spânzurăm pe toți comuniștii jidani și români vânduților.

ISTORIA ROMÂNILOR

TARANII

IV.

Să vedem care a fost soarta țăranilor din *Transilvania*.

***Până la venirea Ungurilor* și câtva timp după aceea, țăranii români din Transilvania au fost liberi atât pe pământul din munții și văile Daciei, cât și pe rodul muncii lor. Ei erau administrați de voivozii și cnejii lor după vechiul drept românesc, cum am arătat mai înainte. Plățile, ce le făceau, fie drept leafă pentru cnejii lor, fie ca bir (dare) erau neînsemnate și nu în bani, ci în muncă și vite. Toți românii însă erau soldați, obligați adică să țină în stare bună cetățile, fie de piatră, fie de pământ și lemn și să le apere; în timp de războiu porniau cu toții contra dușmanului. Fiecare țăran din Ardeal era boier ca și fratele lui din partea de miazăzi și răsărit a Carpaților.**

Până prin secolul al doisprezecelea, regii Ungariei prinse seră rădăcini și în Transilvania. In Ungaria apucase să se introducă feudalismul, iobăgia țăranilor, după exemplul luat dela vecinii germani. Lucrul acesta continuă în secolul al treisprezecelea și se întărește tot mai mult în al patrusprezecelea, când pe tronul Ungariei ajung regi din familia franțuzească a Angiovinilor. In tot timpul acestor regii Ungariei stăruesc moșii și sate întregi din teritorul castelelor, la început fără iobăgirea țăranilor, aceștia fiind obligați numai la anumite plăți către cei dăruiți, mai târziu prefăcându-i în iobagi, cum au ajuns țăranii din Muntenia și Moldova.

Urmările acestor dăruiri din pământul românesc al castelelor (cetăților), apoi a dăruirei castelelor însăși au fost o nenorocire pentru libertatea românilor. Incetul cu încetul, ei ajung din țărani liberi și militari iobagi.

Moșia țăranului era socotită acum ca moșia boerului său și ajunsese chiar să nu mai aibă nici dreptul de a se muta de pe o moșie boierească pe alta. Cu timpul, țăranul ajunsese să muncească 5 până la 6 zile pe săptămână la boierul lui, să-i dea a noua, uneori chiar a zecea parte din rodul muncii lui, un anumit numar din oile, caprele, porcii și stupii lui, precum și alte daruri în trei rânduri pe an. Dar țăranul român mai avea și alți trântori de hrănit: pe preoții catolici, mai târziu și pe cei luterani ai Sașilor, cărora deasemeni trebuia să le dea a zecea parte din roada câmpului muncit de el. Pe lângă acestea, tot țăranul era care plătia birurile către stat, de care boerimea era scutită, tot țăranul forma grosul armatei. Trebue să ne însemnăm bine românii, că țăranii unguri, tot iobagi și ei, dar nu așa de asupriți, erau scutiți de a merge la războiu, ei rămânând acasă pentru paza curților boerești.

Dreptate țăranul român nu găsia niciodată, mai ales, că judecători nu mai erau cnejii și voivozii lui, cari se maghiarizaseră, ci boerii unguri, cari nefiind plătiți de catre stat în Transilvania până la anul 1730, își făceau leafă jupuind pe nenorociții, cari le cădeau în mână.

Acești paraziți*), cari trăiau numai din sudoarea și sângele românilor, au mai avut și nerușinarea, ca împreună cu sașii să voteze legi, în cari spuneau, că românii sunt suferiți în Ardeal numai pentru folosul țării (țara o socoteau numai a boierilor) și până le va plăcea Principilor și boerilor.

Să nu se creadă însă, că românii din Ardeal au suferit asupririle acestea fără împotrivire. Nu a fost veac, în care ei să nu se răscoale și să încerce a scutura jugul, Despre aceste revoluțiuni ale românilor voiu povesti în numerele următoare.

Victor Lazăr

*) *Paraziți* sunt insectele, cari trăiesc din sângele altor vietăți, ca de pildă păduchii

---

Ruini străvechi

Vechea noastră planetă mai desvălue încă mistere și urme lăsate de generațiile trecute.

Egiptul a dat până acum la iveală secrete extrem de pasionante. Imense orașe dorm îngropate în uitare de multe secole,

In Rhodesia s'au desgropat vastele ruine ale Zimbabwei, orașul aurit despre care se crede că a fost „Ophir"-ul regelui Solomon.

In nordul Zambezului, în fundul unei văi aproape inexplorată, doarmeun alt oraș cu turnurile și construcțiile sale masive de cărămidă.

A fost vizitat de câțiva exploratori, dar nu s'au întreprins încă săpături în acea regiune.

In Nigeria Meridională, făcânduse săpături sub actualul oraș Ife, s'au descoperit sculpturi de quartz, minunat lucrate și statui turnate în bronz, dovezi ale unei civilizații comparabile celei ale vechei Grecii, pe când cei născuți în părțile arcelea nu știu nici azi să lucreze piatra

Insula Ceylon este plină de orașe pe jumătate îngropate, iar, Anamul ascunde ruine de dimensiuni atât de importante, încât eclipsează monumentele atât de gigantice ale vechiului Egipt.

Poate că America ascunde minunile cele mai grandioase și mai puțin cunoscute.

Brazilia este plină de rămășite formidabile ale unei civilizații foarte vechi, care se întinde până în masivul deabia cunoscut și necartografiat încă din Matto-Grosso.

Inscripțiunile în caractere aproape la fel cu cele grecești, n au putut încă fi descifrate.

De sigur că se va ivi într o zi un savant american pentru a smulge secretele acestor pietre venerabile. Ele ne vor revela istoria marei raso a Toltecilor, cari, la o epocă infinit de îndepărtară, au construit orașe uriașe și drumuri ale căror urme au fost găsite în pădurile crezute virgine.

Muncă nouă în mănăstirile noastre

In timpurile mai vechi, mănăstirile noastre erau pline de muncă asemenea coșnițelor cu albine. La început scriere de cărți bisericești și legătorie, apoi tipografie, ateliere de pictat icoane sfinte, de sculptat fruntare la biserici, țăsătorie de stofă pentru hainele călugărești, **scoale** pentru ucenicii cari vroiau să se preoțească, ajutorarea celor nevoiași și totuși rămânea destul timp și pentru numeroasele slujbe bisericești obișnuite în mănăstiri. Cu timpul s'au schimbat obiceiurile acestea frumoase, dar nu în spre bine.

Acum s'au pornit o mișcare, ca să se înființeze al mănăstiri încetul cu încetul vechele bresle, din meșteșugul, munca și strădania cărora să se înzestreze iarăși sfintele locașuri cu podoabele icoanelor, sculpturilor în lemn, argintăriilor și odăjdiilor minunate. Cititorilor noștri le-am dat deja știrea, că până acum s'au înființat două tipografii, la mănăstirea Neamțului și la Cernica. Acum s'au înființat școala de ucenici tipografi aleși din orfanii de război și din copiii vrâstnici ai caselor sărace, ca apoi aceștia, învățând arta tipografică, să se răspândă scă pe la toate tipografiile bisericești și mănăstirești. La mănăstirea din Căldărușani se înființează o școală de desemn și pictură bisericească. Din ucenicii dovediți buni se vor alege lucrătorii pentru atelierele de zugrăvire a bisericilor și de pictură a icoanelor, de sculptură în lemn, de poleitori și de țesătorie de stofe pentru haine preoțești.

Pornirea aceasta e foarte mult ajutată de ministrul cultelor și al artelor.

FOIȚA GAZETEI „CULTURA POPORULUI"

Ioan Eliade Rădulescu

Ion Eliade Rădulescu s'a născut în Târgoviște în zlua de 6 Ianuarie 1802.

Ajutot de starea materială îmbelșugătă a părinților lui el a putut să-și facă studiile pe lângă cel mai de seamă dascăl al acelei vremi Gheorghe Lazăr.

Ajutat tot de mijloacele materiale pe care le avea la îndemână, dar nu mai puțin de dorul de a răspândi cultura, de a pune la îndemâna poporului publicații prin care să se facă tot mai multă lumină asupra rostului nostru în lume, Ion Eliade Rădulescu a cumpărat o tipografie și-a tipărit cele dintâi cărți românești.

Cași Gheorghe Asachi, a scos în Muntenia o foae (jurnal) „Curierul românesc" *și o revistă literară,*

A scris poezii epice, lirice, fabule și satire, studii filosofice și morale precum și asupra gramaticei.

Pentru ca să arătăm și mai bine, cât de mult iubia cartea, cel ce mai târziu trebuia să devină profesorul, și îndrumătorul cel mai iubit al vremii, dăm câteva notițe din scrierile lui în care ne povestește un episod frumos al copilăriei, pe când începuse să bâcluiască întâile scrieri.

*

„Invățam grecește, cum se învăța pe atunci, Octoich și Psaltire: nu înțelegeam nimic. Intr'o Duminecă am văzut la poarta bisericii Krețulescului lume multă adunată; am stat și eu să văz ce este: un fecior sau vizitiu cetea în gura mare Alexandria, și câți treceau pe drum se opreau și ascultau. Când m'am oprit eu, cetirea venise dimpreună cu Alexandru până la Ivantie împărat, unde zice: „m'ra tebe brate ș. c. l." Nu mă putui deslipi de acolo ascultând descrierea acelui loc plin de răcoare, de verdeață și adăpat de fântâni cu apă vie. A trebuit să iasă acel om, minunat pentru mine (vizitiul zic), ca să fug și eu d'acolo. Am venit acasă și am cerut foarte rebel, plângând să mi dea doi lei să cumpăr o carte. Eram rău, când plângeam; sculam vecinii în picioare. A trebuit să mi se dea banii și alergai îndată și-mi sumpărai cartea prețuită și plină de minuni. Dar ce să fac cu dânsa? că în mâinile mele era mută. Voiesc să citesc; câteva slove se potriveau cu cele grecești; dar mă împedica o grămadă de alte încurcături cu unele turnuri (*d* cirilic), altele caracatițe sau scorpii (*j* și *i* cirilic). Tata nu era în București să-mi spuie, mama știa carte numai grecească; în via grădinii lucrau câțiva olteni; vre-o doi dintrânșii erau cu călimările la brâu și știau carte. Mă rugaiu de unul, care mi se păru mie mai procopsit, și pe care îl recomanda către mine și numele lui (îl chema Alisandru). El îmi puse pe picior lângă un dud favorit al meu ce-l găurisem de mai nainte și prin care petrecusem o funie cu mare meșteșug, ca să [illegible] să sar pe funie ca comedian[illegible] ce văzusem, că juca la dulap[illegible] Cișmigiu. Acolo lângă acel [illegible] începuiu a sloveni românește [illegible] „împărăția la răsărit ș. c. l." Intr'o jumătate de ceas nu mai aveam trebuință de dascăl, [illegible] cepuiu a ceti, și în patru zi[illegible] isprăvii Alesandria din acoar[illegible] în scoarță. Se înțelege însă, [illegible] în acele patru zile dascălul [illegible] grecește nu m'a văzut prin școa[illegible] lui. Plecam dimineața să m[illegible] la școală, dar mă întorceam [illegible] altă uliță, intram prin grădi[illegible] și pe după case, pândind să [illegible] mă vază nimeni, mă urcam [illegible] pod, mă băgam sub un coș [illegible] acolo citeam vitejiile lui Al[illegible]xandru cel mare, cum s'a bă[illegible] cu racii, cu furnicile și cu [illegible] împăratul ș. c. l. Tot sub [illegible] coș am învățat să scriu num[illegible] arabice până la 100, cum și [illegible] scriu slovele românești ca [illegible]

Cuvintele unui sătean

Eu drept să vă spun nu mai înțeleg nimic. Poate că nu sunt destul de învățat, poate că în satul meu e altfel decât în alte sate. Nu prea îmi vine să cred pentru că am umblat și eu oleacă, am cutreerat și eu drumuri destule și mai cu samă în vremea răsboiului, am cunoscut mulți oameni și multe obiceiuri. De un singur lucru mă pot plânge: Că n'am stat și eu pela o țașe.

Poate de aceia am rămas în urmă, cu înțelesul lucrurilor. Nu că mi ar folosi această înțelegere, da numai așa ca să știu și eu ce e adevărat și ce nu.

Am câteva clase de școală, sunt prieten cu primarele, cu preotul și cu cei mai de frunte din sat.

Stau deseori cu aceștia de vorbă, citim jurnale și ne întrebăm unul pe altul despre cele petrecute în lume.

Dar tocmai despre asta vreau să vorbesc, de spun că nu mai înțeleg nimic. Mai cu samă în ultimul timp se face mult sgomot pentru noi țăranii.

Toate jurnalele care vin din București și din alte părți ale țării se iau la sfadă pentru noi. Cele mai multe ne cred atât de întunecați la minte, încât strigă cât pot mincioni căutând să ne ademenească, altele sunt prietenoase, și plâng de durerea noastră cum ai plânge pe cei din urmă nenorociți; altele ne îndeamnă la muncă și ne îndeamnă să ne facem stăpâni pe tot ce vedem cu ochii, căci totul este al nostru. Ori fi având toți dreptate dar ce ne mirăm mai mult, este că atunci când, noi nu ne vedem din treburi multe ce avem ne vine știrea tot prin jurnale că noi suntem gata de revoltă. de revoluție cum se zice...

Și mă întreb mereu, și ne întrebăm cu toții, de unde știu ei, toate astea?

Să fie oare adevărat?

Ori, cum să poate, ca oamenii învățați, oamenii cu multă carte, să spue atâtea prăpăști.

Și apoi, om fi mai întunecați, n'am fi știind noi atâtea și atâtea, însă, eu unul și cred că mulți din satul meu nu și-ar schimba viața de aici pe altfel de viață.

Om fi muncind din greu, dar avem și noi bucuriile noastre și nu așa de ușor ne vor putea face să le credem. năsdrăvăniile.

Câți n'au venit pela primărie și ne-au vorbit, de una și de alta, e drept nu prea le pricepem limba, dar tot putem așa cât de puțin, cât ne trebue ca să vedem, să auzim cum ni se promit multe, multe de tot, cum ne au promis și alții și alții dar nu ne-au dat nici una.

Noi îi ascultăm și apoi plecăm și ne vedem de treburi cași mai inainte, căci știm bine că numai cu munca și cu rostul nostru ne câștigăm pâine și bucuria vieții.

Dar cum am spus, nu mai înțeleg nimic pentrucă prea nu samănă cu noi acești oameni, prea fac multe scamatorii.

Și la urma urmei trebue să ne înțelegem, că fiecare cu meseria lui.

GHEORGHE.

Din sfaturile unchiașului

De vrei să trăești bine și să ibi ticnă, să te silești a fi totdeauna la mijloc de masă și la olț de țară, pentru că e mai bine ă fii fruntea cozii, decât coada runții. Șezi strâmb și grăește drept. Nu băga mâna unde nu-ți ierbe oala, nici căuta cai morți ă le iei potcoavele.

Bate ferul până e cald și fă tot ucrul la vremea lui. Nu fi bun de gură; gura bate spatele. Vorba multă e sărăcia omului, și toată pasărea pe limba ei piere.

Nu fi sgârcit, căci banii strângătorului, intră în mâna cheltuitorului și scumpul mai mult păgubește, leneșul mai mult aleargă; ar nici scump la târâțe și eftin a făină.

Nu te apuca de multe trebi deodată. Ciue gonește doi iepuri, nu prinde nici unul. Nu te întovărăși cu omul slăbanog. Mai bine este să fii cu un om vrednic la pagubă, decât cu un mișel la dobândă. Nu te vârî în țudecăți. In țara orbilor cel c'un ochiu e împărat. Cel mai tare e și mai mare, și dreptul umblă totdeauna cu capul spart. Apoi mai bună e o învoială strâmbă, decât o judecată dreaptă. Să n'ai a face cu cei mari. Corb la corb nu scoate ochii. Ce iasă din mâță, șoareci prinde, și lupul părul schimbă, iar năravul ba.

Ferește-te de proști și de nebuni. Nebunul n'asudă nici la deal, nici la vale, și prostului nici să-i faci, nici să-ți facă. El învață bărbieria la capul tău. Șede pe măgar și caută măgarul. Nu-l primesc în sat și el întreabă de casa primarului. Prostia din născare, leac nu mai are. Cine să mestecă în târâțe îl mânâncă porcii.; și apoi spune-mi cu cine te aduni, să-ți spun ce fel de om ești.

Nu te hrăni cu năeejdea și cu făgăduințile. Inteleptul făgăduește, nebunul trage nădejde. Ce-i în mână, nu-i minciună, și e mai bine acum un ou, decât la anul un bou.

Cu rudele bea și benchetuește, dar negutătorii nu face, căci deși sângele apă nu se face și cămașa e mai aproape decât sumanul, dar nepotul e salba dracului. Frate ne frate, brânza e pe bani.

Nu da împrumut ca să nu-ți faci dușmani. Nu te bucura la câștiguri mici, pentrucă cu un rac tot sărac, cu un pitic tot calic; dar când umbli cu miere, linge-ți degetele. Primește ori ce-ți vor da. Calul de dar nu se caută în gură; și cine n'are ochi negri, sărută și albastri.

Nu fii lăudăros, nici nu face din țințar armăsar. In urma răsboiului mulți voinici se arată. Vulpea dacă n'ajunge, zice că pute. Să nu fii din cei cari zic: Lasă-mă să te las, și ia-l de pe mine că-l omor. Nu te certa cu cei ce știu mai multe decât tine. Haide, tată, să-ți arăt pe mama. Nu umbla cu picioarele în două lunti nici te mândri, căci mândrului îi stă Dumnezeu împotrivă.

Nu te necăji pe soartă. Norocul cine-l știe? Fă-mă proroc, să te fac bogat. Bețivului și dracul îi ese cu udătură înainte; însă vremea îndreaptă toate. Vremea vinde lemnele, și nevoia le cumpără. Tu ferbe fasole și taci. Joacă ursul la cumătrul, poate va juca și la tine. Nu te mânia pe lume. Se mânie văcarul pe sat și satul nu știe nimic. De vei păgubi în vreo negutătorie, să-ți fie de învățătură ca altă dată să nu te mai apuci de ea; iar de vei câștiga, nu te mai apuca și de altele, căci cine sare garduri multe, se împlântă în câte un par, și ulciorul nu merge de multe ori la apă. Când ți s'or aprinde călcâiele, însoară-te până a nu îmbătrâni, căci însuratul de tinăr și mâncarea de dimineață n'au greș; și bătrânul amorezat e ca piroșca cu păsat. Fă cunoștință cu fata; n'o lua numai pe auzite pentru că nu se mănâncă tot ce sboară, și se întâmplă de departe trandafir, și de aproape borș cu știr. Vezi cum a fost maică-sa, căci pe unde a sărit capra, mai presus o să sară iada. Fii român verde și rupe mâța în două. Bate șeaua, să înțeleagă iapa, căci femeia-i dracul, șeade în deal și prăvălește carul în vale; dar nu întinde ața să se rupă. Gospodăria să-ți fie măsurată, căci la gospodăria bună, mulți voinici s'adună; și de-i și păți ceva numai tu să știi unde te strânge ciubota. Nu te apuca s'o păzești; mai lesne poți păzi un cârd de iepuri; și măcar că găina bătrână face zeama bună, ferește-te de babe. Baba bătrână nu se teme de vorba groasă. Lumea piere, baba se piaptănă. In sfârșit mângâete la necazuri, gândind că sacul și-a găsit petecul, și roagăte zi și noapte să-ți dee Dumnezeu mintea Românului cea de pe urmă.

Pustiirea pădurilor

Noi Românii avem un nume rău, când e vorba de păstrarea pădurilor. Suntem socotiți dușmani mari ai acestor podoabe date de Dumnezeu. Vom fi rămas poate așa din timpurile vechi, când lăzuind părți mari din pădurile, cari acopereau partea cea mai mare a României de azi, croiam locuri nouă pentru așezare de sate și pentru agricultură. Acum nu mai e vorbă de așa ceva, căci sate nouă nu se mai întemeiază. Deci rău facem pustiind pădurile fără socoteală, adică fără să grijim, ca în locul celei tăiate să răsară alta, dar în bună r â n d u i a l ă, pentruca și urmașii noștri să aibă folos după ea la timpul său.

Paguba cea mare, ce o aduce pustiirea pădurilor, ni'o arată cele întâmplate în Franța, unde lucrurile s'au cercetat cu deamănuntul. S'a constatat, că în trei zeci de județe, unde se pustiră pădurile, populațiunea a scăzut în timp de opt ani cu opt zeci de mii de suflete. N'au mai găsit hrană îndestulătoare și au plecat în alte părți. Căci este o lege a naturii: dacă vrem, ca văile să fie locuite de o populațiune mai mare și mulțumită, dealurile din jurul lor trebue să fie împădurite. Altminteri apele cari vin de pe dealuri le spală și cară pământ rău și petriș peste locurile bune din vale și le strică. Iar plugarul, căruia locul stricat nu-i mai produce cele trebuincioase, sărăcește sau pleacă în altă parte.

Dovada cea mai bună, că pustiirea pădurilor sărăcește pe oameni, ni'o dau de altminteri multe ținuturi de pe pământ. Toate ținuturile Asiei și ale Africei, unde omul în prostia lui a prăpădit pădurile, s'au prefăcut în pustiuri. Și dacă prin Asia centrală, stăpânită de Rusia, au început să se întemeieze sate nouă, aceasta e a se atribui nu numai liniei ferate siberiene, ci și pentru că au început să oprească popoarele tătărești de pe acolo să mai prăpădească pădurile, ca să și facă pășuni pentru turmele lor.

In Franța s'a socotit, că revărsările de apă produc în fiecare an o pagubă de aproape 90 milioane de franci. La noi nu a făcut nimeni socoteala, cât strică numai revărsările Crișurilor, Someșelor și al Mureșului, pricinuite mai ales de pustiirea pădurilor.

De aceea păcătos și satul, care pustiește pădurea, dar și satul, care sufere, ca oameni lacomi după bani mulți să le taie fără socoteală. Căci urmările se văd și la noi în unele părți, unde au tăiat pădurile și au băgat apoi vitele, cari împedecă renașterea pădurilor. Ploile au și început să spele coastele și se ivesc stâncile. Copiii de acum nu vor mai avea nici păduri, dar nici pășune pentru vitele lor, așa că vor blestema pe părinții lor, cari din lăcomie au prefăcut părți mici de hotar în pustiuri de stâncă.

SĂ RÂDEM

De-ale lui Păcală

Unul care se ținea tare înțelept, se întâlnește într'o zi cu Păcală.

— Noroc, nene! Am tot auzit, că ești tare în păcăleli. De mult am vrut să mă întâlnesc cu d-ta. Ian să vedem, poți-mă păcăli și pe mine?

— Să vedem, răspunse Păcală. Dar așteaptă puțin să-mi aduc traista cu păcaleli de-acasă.

Păcală plecă și plecat a rămas. „Inteleptul" aștepta un cias, aștepta două, dar Păcală nu se arată cu traista. In sfârșit trece un Român pe-acolo și-l întreabă:

— Da pe cine aștepți?

— Pe Păcală. Zice, că are să mă păcălească și pe mine și s'a dus să-și aducă traista cu păcaleli de-acasă. Il aștept de două ceasuri.

— Da bine, nu ești păcălit destul, că-l aștepți deatâta vreme?

Căuta găște.

Cioroiul fu prima noapte în cotețul cu găini al Românului. Acesta îl duse de chică la postul de jandarmi. Șeful de post se răsti la el:

— Ai vrut să furi găini, tălharule?

— Ba să mă bată devla, de-am vrut să le fur!

— Atunci ce-ai căutat în coteț?

— Am căutat găște, țucu-ți ochii.

Bună recomandație.

Stăpânul cel nou. Și când poți veni să începi lucrul la mine?

Servitorul cel nou. Ori și când. Chiar și azi, dacă vrei.

Stăpânul. Bine, dar o să te lase stăpânul cel vechiu?

Servitorul. Stăpânul? El e bun bucuros, că scapă de mine.

par, îmi făcusem niște foițe, e cari scriam și prescriam; dar rem ca cu dânsele să mi răăie și numele nemuritor. Așa icui altele cărora le dedei forță de carte cu titlul după orânuială. Mă luaiu după titlul Axandriei și făcui și la compoița mea un titlu foarte iscusit insemnător, după cum urmează ceastă carte făcută de mine iță sau Ion Rădulescu în zilele olcovnicului Ilie (Tata) și cu agoslovenia sfinției sale Fruna (Mama), 1811.

Astfel în patru zile învățaiu ceti românește, scriam numere mă făcui și autor al vestitei mpuneri: *Această carte.* Mă ndeam eu, că dacă fac la cărți nd sunt de nouă ani, dar când oin face mare. Eram increțat în mine c'o să mă fac un re cărturar, dar nu mă crea nimeni.

Procopsala însă și autorlâcul mi-a dat prin piele, că o dră coșică de slujnică s'a suit a patra zi în pod să dărăcească la in, fiind vremea cam ploioasă. Eu a trebuit să ies odată din coș, dar mă primejduiam să mă vază și să mi se dea pe față îndărătnicia mea de a merge la dascăl; îmi luai inima în dinți; eșii din cabinetul meu de lectură (din coș) și făcui să țipe Ilina cât alergară toți din casă. Mă deteră binișor din pod, mă puseră în cârca lui moș Mâinea și mă trimiseră la școală. Dascălul mă primi în bătăi și mă puse iar la psaltirea grecească. Eu uram cartea grecească, dar din ziua aceia o urâi și mai mult, s'a trebuit s'o sufer până câod dete Dumnezeu ciuma de la Caragea din 1813.

Toată lumea era tristă atuncca; numai eu eram vesel că am scăpat de dascălul Alexe și de psaltirea lui, pentru că fugem la moșia afară. Mai un an am fost slobod, și nu mi petreceam vremea decât la o stână de oi, unde păstorii aveau felurimi de cărți. Acești oameni veniau sărbătoarea în sat și cătau la zodii fetelor și flăcăilor, la un calendar ce era tipărit, nuștiu unde, că semăna slova rusească. Și se duse vestea în sat, și fură chemați și la curtea boerească (cum am zice noi acasă). De aci mă cunoscui cu dânșii și nu mă mai putu ținea în frică nici câinii dela stână ce era să mă rupă odată. Intr'o vară cetii împreună cu ei poarta Poțăinții, Epistolia ce a căzut din cer, viața sfântului Alexe, omul lui Dumnezeu, scrisă de mână, viața părintelui Macarie, Avestița, fata Satanei, Pogorârea Maicei Domnului la Iad și alte vieți ale sfinților.

Mai pe urmă veni dela Brașov acestor păstori și istoria lui Arghir. Eu până atunci din câte cetisem, știam pe dinafară numai Epistolia ce căzuse din cer la Palestina; îmi plăcea unde zice că se jură Hristos pe brațul său cel drept, și când declamam pe dinafară, aridicam și eu brațul...

CETIȚI ȘI RĂSPÂNDIȚI „CULTURA POPORULUI" CARE TRĂEȘTE PRIN VOI ȘI PENTRU VOI.

ÎNTÂMPLĂRILE SĂPTĂMÂNEI

Culturale

Duminecă 18 Iunie a. c. d-l Prof. Marin Ştefănescu Preşedintele „Culturei Poporului", a ţinut la Satul Mare o cuvântare despre marele dascăl şi apostol al neamului, Niculae Iorga. In n-rul viitor vom da pe larg această cuvântare.

Din ţară

La mănăstirea Agapia (jud. Neamţ) a murit în urma unei înveninări cu ciuperci, marele nostru scriitor Duiliu Zamfirescu, fost ministru de externe, iar sub guvernul Averescu fost Preşedinte al Camerei deputaţilor. El avea vrâsta de 64 ani.

Exproprierea magnaţilor din Transilvania. La boerii cei mari unguri din Transilvania le zicea *magnaţi*. Inainte de 1914 guvernul unguresc a cumpărat de la mai multe moşii, ca să le parceleze şi să le dea la unguri din ţara ungurească pentru ca astfel să înmulţească numărul ungurilor în ţara româneacă a Ardealului, iar românii să ajungă la sapă de lemn.

In contractul de vânzare puseseră condiţia, că dacă nu vor fi parcelate, magnaţii să le iee înapoi. Venind războiul şi liberarea Ardealului, magnaţii le au luat înapoi. Aceasta nu e cu lege, căci în locul statului unguresc a venit statul românesc, care are dreptul să le parceleze şi să le dea Românilor, adevăraţii stăpâni ai pământului. Guvernul românesc va schimba deci prin votul camerelor, contractul ungăresc astfel, ca moşiile să fie ale statului român, care să le dea ţăranilor români.

Un sinucigaş original. Ţăranul Iota Uroş din Denta s'a sinucis într'un mod cu totul original. S'a pus în pat. A luat un cuţit mare de bucătărie şi şi-a tăiat beregata. A fost găsit mort. Numitul mai încercase de două ori să se sinucidă.

Omul care şi-a uitat că era căsătorit. Jiva Giurici din Cenadul Mare s'a căsătorit în 1913 cu Ada Jiva, iar în 1921 a luat în căsătorie pe Olga Popovici, cu toate că nevasta primă 'i trăia încă şi nu divorţase de dânsa. A fost acuzat de bigamie la tribunalul din Temişoara. La întrebarea judelui Atanasiu cu prilejul pertractării, că de ce s'a căsătorit a doua oară, Jiva, a răspuns că, „îşi uitase că e căsătorit". A spus apoi că înainte de a se căsători a doua oară a întrebat pe primarul şi acesta l-a sfătuit să o facă. S'a căsătorit. Atunci, femeia primă l-a luat la răspundere. Dânsul a dat cerere de divorţ, care i-a fost acordat. Luând în considerare împrejurările atenuante, tribunalul din Timişoara l-a condamnat pe Jiva la o lună închisoare, ca de altă dată „să nu îşi uite că e căsătorit".

Export liber de vite cornute. Ministrul nostru de comerţ a lăsat liber exportul (vânzarea în străinătate) vitelor cornute din Transilvania, Basarabia şi Bucovina, unde sunt destule. E oprit însă exportul din vechiul regat şi din Dobrogea. Preţul vitelor s'au şi urcat.

Către cititorii noştri. Primim tot mai des scrisori de la cititorii noştri arătându-şi mulţumita pentru îndemnurile, învăţăturile şi ştirile, pe cari li le dăm în foaia noastră. Această mulţumită ne face multă bucurie şi e un îndemn şi pentru noi cei de la „Cultura Poporului", ca să lucrăm cu râvnă tot mai mare. Un lucru să nu uite însă cititorii. Societatea Cultura Poporului nu lucrează pentru câştig, dar nu poate face nici cheltueli, cari să-i întreacă puterile îndreptate în mai multe părţi. Foaia cere cheltueli mari, cari nu se pot acoperi din taxele de abonament de până acum. Indemnăm deci cu tot dinadinsul pe cititorii noştri, pe plugari, ca şi pe preoţi, pe jandarmi ca şi pe învăţători, ca să câştige în fiecare sat cel puţin câte 2-3 abonaţi noi, buni platnici. Şi în felul acesta îşi face datoria de răspânditori ai culturii.

De peste hotare

Năcazurile valutei prea bune. *Din Şviţera (Eiveţia) vin ştiri tot mai rele. Oamenii nu mai găsesc de lucru, dări se plătesc tot mai puţine, statul, judeţele (cantoanele) şi comunele fac mereu datorii, ca să-şi acopere cheltuelile, pentru cari lipsesc banii, cari ar trebui să vină din dări. Locuitorii au început să sufere de foame, căci acolo se fac puţine de ale mâncării ţara fiind întreagă numai munţi. Fabricile pe cari le au, nu mai lucrează, căci mărfurile lor nu le cumpără nimeni. Care e cauza? Valuta lor prea urcată. Leul (francul) elveţian e mai scump şi decât dolarul, căci ar trebui să dai peste treizeci de lei de ai noştri pe un leu elveţian.*

Aşa dară să nu ne tot plângem, căci la noi în România e mai bine ca oriunde.

Zăpadă roşie. In Martie, anul acesta, a căzut în Franţa în nişte munţi zăpadă roşie. Lumea şi a făcut fel şi fel de idei, unii prorociau chiar un război nou. Zăpada roşie nu e tocmai lucru rar în Franţa de miazăzi. Acolo bate uneori vântul numit Sirocco, care vine din pustiurile nisipoase ale Africei numite Sahara şi aduce cu el nisip roşu, care se amestecă în norii de zăpadă. De data aceasta nu a fost nisip din Sahara, ci nisip roşu din Apt, o localitate cu pământ roşu, care se scoate pentru a face un fel de vopsea din el. Nisipul acesta a fost luat de un vârtej şi ridicat în norii de zăpadă pe care a colorat-o.

Războiul greco-turc *a început iarăşi. Turcii au făcut mare moarte între creştinii din Asia mică. Grecii au protestat la toată creştinătatea. America a trimis o comisie de cercetare a lucrurilor.*

Scoaterea Lusitaniei. Cei mai mulţi dintre cititorii noştri, îşi vor aduce aminte, că în războiul mondial, Germanii au scufundat o mulţime de vapoare de ale duşmanilor lor, multe încărcate cu mărfuri scumpe. Intre acestea, cel mai mare vapor a fost cel cu numele *Lusitania*, care era american. A este scufundări au fost una din cauzele principale, cari au contribuit ca şi americanii să trimită şi Franţa o armată mare, care a grăbit înfrângerea Germanilor.

Americanii, oameni practici, au hotărât să scoată pecât se poate mărfurile scufundate cu aceste vapoare în apele oceanului Atlantic. Zilele trecute a plecat un vapor american la locul unde s'a scufundat Lusitania Au fel şi fel de instrumente, scripete, scafandri, adecă oameni îmbrăcaţi în haină de cauciuc şi cu aparat de răsuflare sub apă, cari vor scotoci în vapor şi vor scoate toate lucrurile de preţ

117 Copii au fost împuşcaţi într'unul din ţinuturile bântuite de foamete ale Rusiei. Copilaşii mâncaseră carne de cai morţi şi otrăvindu-se cu ea au căzut în cumplita boală numită răpciug . Ca să nu mai chinuiască şi să nu înveneneze şi pe alţii, autorităţile bolşevicilor i-a împuşcat.

Felurimea banilor. Banii cei mai buni sunt desigur cei de aur şi de argint. La nevoie te mulţumeşti şi cu cei de hârtie, numai să nu fie prea eftini. Pe pământul nostru sunt însă ţinuturi, unde valoarea lucrurilor se măsoară altminteri. In Abisinia (Africa) de pildă, în loc de bani întrebuinţează bucăţi de sare, în alte locuri scoici mici înşirate pe aţă, în alte locuri e numai schimb de mărfuri. In Guinea, sălbatecii de acolo întrebuinţează drept bani şi porcul. Când cumpără ceva, dau în loc de bani femei sau porci, şi anume porcul e socotit ban de aur, femeia de argint, aşa că cinci femei au valoarea unui porc. Slabă treabă!

Cât poate mânca un om! In Germania s'a făcut o întrecere între cei ce pot mânca mai mult, şi premiul (răsplata) l-a câştigat unul care a înghiţit în vreme de două ceasuri: 6 kilograme de pâine, 5 kgr. şi un sfert de cârnaţ, 9 franzele (jimble, pâinişoare mici, albe), 6 hirinci şi o jumătate de plăcintă şi a băut 6 păhărele de coniac (rachiu tare) şi un litru şi jum. de vin.

TIPOGRAFIA
„Cultura Poporului"
CLUJ—Str. Iuliu Maniu No. 6—CLUJ
Este înzestrată cu tot felul de maşini tipografice
Execută lucrări tipografice ca: Broşuri, ziare, reviste, teze, registre, circulări, afişe, convocări, cărţi de vizită, bilete de nuntă ş. a.
PREŢURI IEFTINE

Banca Centrala
Pentru industrie şi Comerţ s. p. a.
Clúj, Str. Regina Maria No. 6—8
(Casele proprii).
Capital social Lei 50,000,000 deplin vărsat
Secţia de Bancă :·: Secţia de Mărfuri
FILIALE:
Sibiu, Arad, Turda, Alba-Iulia, Haţeg, Satu-Mare, Reprezentanţi stabili în Bucureşti, Kosice, Praga şi Wiena

Banca Romînească
SOCIETATE ANONYMĂ
Capital Social 160.000.000 lei
SEDIUL CENTRAL: BUCUREŞTI.
SUCURSALE:
Arad, Băiţi, Braşov, Bazargic, Chişinău, Cernăuţi, Constanţa, Galaţi, Cluj, Ismail, Târgu-Mureşului, Oradea-Mare, Sibiu, Tulcea, Timişoara.
FACE ORICE OPERAŢIUNI DE BANCĂ

A APĂRUT
Drama „ARDEALUL"
Scrisă de colaboratorul nostru C. Cehan-Racoviţă
In această piesă de teatru e descrisă toată viaţa plină de suferinţă a transilvanenilor. Se poate căpăta volumul trimeţându-se prin mandat poştal suma de 5 lei preţul cărţii; iar 2 lei în plus pentru taxa poştei, recomandat.
Banii se vor înainta d lui Const. Cehan-Racoviţă, Otel New-York Cam. 17 Cluj.